

Sjálfssæðismálið

Bjarni Benediktsson – Sjálfstæðisbaráttan – Sjálfstæði – Lýðveldi – Riftingarréttur 1941

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Ræður Bjarna Benediktssonar
Askja 4-1, Örk 8

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Självstöt is-
mälj.

Allir 'Folundings' voru
samla um þan álfatárin,
sem Alþingi gerði 10. apríl 1940,
en fyrst töldi ^{at} 'Folundur' hevðum
meitfert stærri kirkjumála og landbæg-
isgæslur og flutt: handbófin kom-
meyrar valdries inn: landið. Ein-
staka meðal talið at vísu, at:
álfatárunnar fersum voru of skant
gegjið. Þeit vori at rífta samþands-
högnum um algarlega og at ófna higt-
valdi fegur: stat. færir, sem
fersu óhóttun höftar, voru flögut-
varnar ~~en~~ ^{en} ~~á~~ ^á álfatárinum
svo lægð, sem fær meðar, fott
eng földum fær ^{þa} ~~en~~ ^{þa} algarlegum of.

Hægin - fóruð landsmámena vor
hins vegar alveg fyrirvara hærst
innanþróttum með að gerði í fersku
og tóldi með fyrir vórat hit
réttu með alþóf. Þá var og að
tölja at svað haf - verit. Þin eina
vönn, sem sníðilei skilt senn
Íslund á, er virðingin fyrir
högnum og réttu. Íslund má fari
leiki : meismun at höfnum sinnum
~~Fjallar og landshófdi~~ brjóta gegn
þessum þeim. Í fyrora vor vo
eigi vist meira ástand frá, sem
deyrat : at vit heimáin Danmerku
stod : um meirið skamna stand
og augur regnum örnuð meira áhrif
þóttu fari, at take lefti upptök
þessa samanbindi land.

b

Akvíkin, sem þá varð at
ályðsta frá, voru fari myög óviss.
Í samfuglum Alþingis vor fari
legit fóstra, at Danir gátu ekki
farit með þær mið, sem þeim
var: sambandslögunum ferðist
at fóra með fyrir 's lands lönd.
~~Eftir~~ Met þessi vor fulltrút, at
þeirri heildi vori vanefnd þeirra
í sumrinum, og í þeirri
vanefnd voru at gerði þingins
byggðan. Þessar ályftanir voru
gerðar átta en stórálegt vor,
at ~~hessar~~ vanefndin vori fram-
komur, heldur einungis byggð
á fari, at þær hlykt: at
banna fórum. ~~Þá~~ ~~vanefnd~~ ~~sumrinum~~
upphaf: varð fari at
fóra ~~vanefnd~~ fórum af þessorri
ástæðu. Þat at íttast en, at van-
efnd í milliríkjum sumrinum ^{lausvægi}
at einga sei stat, en ~~ekki~~ ~~högt~~
til viftunar komum. Vanefndin
verður at vera fórum komur,
og ef hin er þeim, en vanefndi,
at saklaunur, eins og hei verður
at tilja, at verit hafi, ~~þa~~ ~~þa~~
érrugast, at hin sé á verulegum
atrit: sumrinum.)

(Rannin ~~*~~ varð sí, þess
meðan sín strax 10. apríl, at
Danir gátu eingi lengur fulltrút
sambandslögumnum, a. m. k. hóf
varðandi með fari utannáhismigla
nið landheilagastar, og ~~vanefnd~~ ^{þa} hóf
tveggja verulegum atrit: sumrinum.
þa var fari og myölp)

L'ß upphaf: varð fari at fóra
vanefnd í metum öll ferri
atrit: voru at skýrast.

Ni er at fari komið, at taka
eigi ákvörðun um næsta áfengum
i þessu miði. ~~Hássassorðin~~ Þar
verð kann ekki meiri fari miðum
ekki eins samræla og ~~þær~~^{þei}
verður um ályktaninnun : fyrir.
Þer fát at vorum, fari at mörg
fan strik, sem til blitjórunnar um
ákvörðun fóarf at hafa, en
en nýsing í heildum og sálfvel
frænum en : fyrir vintist, en
~~þótt~~ frelsi 'Sóleidings' til at
fara þá leit, sem þei sjálfi
vilia. ^{þá} minn vegar eigi, ^{þá} hindrat
af þeim réttar - hönnunum, sem
á voru ~~kötus~~ fyrir ari.

Fari helgi at vinn heyrst
flugt, at 'Sóleidings' varr
en standbundin af sambands-
lögunum, og ~~þóttar~~ veri
veri fari óbeinilt at slita til
fulls sambandins við Daní-
met, öðrum hefti en fan segir.
Ef ~~þótt~~ gerður fát, fá settur
þeir sig í bækk meit þeim
vítjum, en vintur gerða sunn-
inga at auga, og heftu knef-
réttunum fyrir sínun at staða dán-
stöl.

Spessa kenningan fái þó
eigi stórt. Þi var alaud, sem
meira 10. apríl : fyrir ^{einungis} ófætur,
en ein orður meira en árs göm-
ul svarandi stórvagn, sem
Daní sjálfi hafa : orðum
og ófærum vitur bent at
veri fyrir bændi. Það var alaud
þessi en tví meðalurst á vorn-

legum stórum sambandslög sátt -
málaus, sem sé a.m.b. bat i
ákvæðum um um metfert utanvíði
mála og landbægis goslu. Þar um -
bat Dána til metfertar í utan -
víðismálaum Íslendinga en
sauðan heya eitt af höfutatritum
sambandslöganna.

Fjöldréttar höfunder eru
heimsvegar sunnarla um, at ef
misblöðið samningum er vanfudur
; verulegur ótríti, eins og Dáni
hefði miðun heft, at þeir hafi
gert um sambandslögir, fó
lajssá, sem fyrir vanfudumis
verður, : þessu tilfelli Íslend -
ingar, heimild til at rífta
þeirri sunnarlagi.

~~Ekki~~ Fállt er í um ríft -
ingar með Íslendinga í sambands -
lögum um eins og miði er komit
miðan þeir hvarfi at þeir at
sínta lög, ~~mitt~~ nái sunningar -
bægi, heldur spvert á móti ~~at~~
at heldur öllu þessu : heitvi.

at þeir

Ef Íslendingar eru árakat í fyrir
réttar brot af þessu til að niða myndi
alveg eins tölja þat ~~sunningar~~
~~af bæsi~~~~anda~~, sem betur vera
þótt bæði vorðið óklovaum ~~at~~
~~in bæsi~~~~sinn~~ heymunni, sem
bófat hefji manni ársíthlekt :
bít sinni gegn meirum legum
greitshum, en hattum at afhenda
vörvorum, en vit skift matvarum
inni hefji manni um sunnar
vanefut greitshum sinn. Þeir
tilfelli mundi öllum þóra sunnar
um, at vit skifta matvarum ~~en~~

5.

notu, sem hefði heft: at greita
þær manni fyrir frum minnunar-
lega tiltekrna upphæst: um
reikning gengi því at fá vörur
~~þáttar~~ sem person eravat; hatt:
personum greitshun, eftir at þær
mánuvinum er óttaun gjald-
fræta og helgi ekki sva minnta-
num skifti getat líkt vörum
ar af berdi, þrátt fyrir skilvis
greitshun viðskiftarvinnsins. Þí
person tilfelli forþot þegarður
mánuvinur alrin játa, at ef
sír samningsraf er at velta,
þá er þót þær mánuvinur, sem
þær helgi framf, en viðskifta-
mánuvinum gerir þót sitt, sem
borum er meintugður til at
veranda rétt síum. Alveg sama
máli er ót at geyra um Danir og
Íslendingar. Danir hafa ^{vænt} prentat
í seðin, vegust ófari um at
fullmeðja sambandsátt mánuvinum
og þær meit valt, og ef Íslend-
ingar vilfa borum af þeim
sökmum, þá eru þeim ekki at
þær meit at býjóta rétt heildun-
beri rétti, sem en jarði utur-
bundur: skift um vikja sem
er i staklingar.

Gilt er sva ein annat
máli, at Íslendingar hafa skul-
bundið sig til at látta ~~þáttar~~
þáttar ^{seðum} í greiningu út af at-
vitnum sínum sem personum
koma fyrir milli vikja dómstóls.
En meit person en autítat ekki
sagt, at þeim meiri ekki bæta

6.

rætti sinnun, meðan met frið að hafa
fengið bánum fyrir fráum vitan-
bunden af síknum lönnstóli. Heldur
ein umgís lítt, at frið verði að
hlíta írskaut: lönnstólrins, af Danis
vara miðst undin bánum. Þetta
verður fyrir, at miðög hepit sé, at
Danic fífi: upp á síknum mið-
ferlum. Til þess er rættun 'I.
Löndingar of austan. En jákvæld
þótt Danic gerðu þat, fyrir verða
'Löndingar at trústa frið, at
síkum lönnun meti meira lög
og vitarbunden fjoðar sitt
heldur en fjoðar stærð, og ef wo-
er, fyrir einum 'Löndingar óvagin,
ef frið gengi eigi lengra en
óllum frá: miðnum : fjoða-
rætti: bánum saman um at feng-
meigi, fengur svo standar á sem
hér.

*

Að eru miðög hefir verit um
þessa lítt miðrins fjoðlegt kenni-
af frið, at rættun 'Löndingar til
fjoðarsvar ákvæðum hefir verit
dreginum i stað. Ennis og sýrt
er, fyrir en sá sfi eigi rættunum.
Hun og næri liggja, at bánum
honið öllu fránum af óttanum
vit, at ef aðger rifti ingarriðum
sé mið vitarbunden, fyrir verði-
bánum óhiggjilega' lítt, heldur
en af gumið fjarri óhugum at-
vika miðrins og spíra rættu-
vefna, sem vit eiga.

En þat er autvítat sitt
brot, hvort meiri eiga sitt, og
hvort meiri vilja bíblauft verita

7.

hónum ím tafar. Þá eri gert : fari eftir mið ferð mangvísleg rölk, en öttum vit, at óhuggil leg ákvæðum kenni at verða teknim mið eigi heita til at afvita þeim umhverfum rétti, sem fari að hvertum var sér hafi að meint. Hæðun mið eigi veita freksi sinn af ötta vit, at hóum kenni eigi met bat at fera.

Fara rölk, sem byrast eru í umhverfum, geysr fari at gagna mið þeim frá endanlegum stjórnarskipum níkisins, [Leyg þarlegum skiptum en af com bandsáttum lífum], en at 'Gobud' er mið kennumini. Fullveldi fers mið en fari engan vegum óskent og í fari miðluðum alvarlegri höndum en sambandsátt níkisins vit Dani, sem vann verðulega en mitum gallium. Þó eru svo en, eiginst fari] nánast tímabart at gera samþjálfingar miða hit vannverðlega að stand að sambandinum og vettu. Þá erit sást að til fers, ef met fari vori bætur tryst en alls framtíðen freki þjótarinnar. Telja gissi at svo sé, fari sem fái vori sambandinum við þá fylgjung kenni, fari hendi, og að sambandinum vettu. Þá erit sást að bærinn hófum atti að myg at neyða hona til sambands vit annat níki. En óveitalega tölvur til : fersum rölkum, og mið vel ovs fera, at játa verði fari rétt.] Einn sem komist en

{ fari sem of lítingum af
dit: sambandsátt níkisins
en Dani,

, en á fari hessila, at
þjótarin þeim hafi
fult freksi bæti at
löggum og : framkvæmd

en framtíðarskipum
þá, en henni hígg sér,

G.

vegn frá miðög í móti þeim sem
stóð vegur, at afhljóssingar Íslendinga
ejálfra um fult freki stóða
hitit, af ótrum löjtnanum vilja ekki
rita kennu þat. En óla verður,
at sín ríta berning fáist síðan
mátonn landit, hevumini. En fari
erit hapt, at þat horfi til
auktinum frekis at ákvæta nán
auðanlega stjórnun skýrnum lando-
mum. En þau órik, sem um fættu
rita innlitarum, geta fá og fegur
þreyft, og en þei meðst óvít at
bunda sig mit ákvætum tímum
mink i þessu afri.

Um fráinn alt má fá óhverf
afslátt minnum þeim rétti, sem
þegar er ásumum, né hvíka frá
því takmarki at bora hér á
alþjóðum liðveldi, eru fljótt sem
vert er.

Björn Benediktsson